

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БІНАРНИХ
ТЕМПОРАЛЬНИХ ОПОЗИЦІЙ У ПЕРЕДВИБОРЧОМУ
ДИСКУРСІ****О. І. Білик, Н. Є. Пилячик**

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
факультет іноземних мов, кафедра англійської філології;
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57; e-mail: inst@pu.if.ua*

У статті розглядаються особливості функціонування бінарних темпоральних опозицій в американському передвиборчому дискурсі. Проаналізовано реалізацію концептів PAST, PRESENT і FUTURE в опозиціях «теперішнє :: минуле», «теперішнє :: майбутнє», «минуле :: майбутнє» і з'ясовано їх аксіологічне навантаження й прагматичний потенціал у тактико-стратегічній організації мовлення учасників передвиборчих перегонів.

Ключові слова: *передвиборчий дискурс, бінарні опозиції, темпоральний концепт.*

Час як базова категорія людського буття завжди був важливим предметом розгляду в різних науках. Зацікавлення вчених феноменом часу загалом і розгляд категорії часу в лінгвістичному ракурсі ставить перед дослідниками чимало питань і потребує детального аналізу фактичного матеріалу. Потреба у вивченні особливостей темпоральної організації передвиборчого дискурсу зумовлена високим ступенем маніпулятивності цього типу дискурсу й можливістю апелювання до часу з метою впливу на суспільну свідомість.

Час з'являється в усіх сферах діяльності людини. Політичне життя не є винятком. У період виборів, які стають важливою подією в історії країни, виникає гостра необхідність критичного переосмислення минулого, реальної оцінки теперішнього з чіткими перспективами на майбутнє. Знаходячись на одній часовій прямій, минуле, теперішнє і майбутнє неодмінно взаємодіють між собою. У дискурсі ця взаємодія виражається у використанні бінарних темпоральних опозицій, які відображають об'єктивізацію одного темпорального концепту за рахунок протиставлення іншому. Іntenції продуцента передвиборчої комунікації зумовлюють вибір темпорально маркованих стратегій (самопрезентація, критика опонента і захист від критики опонента [1]) та використання бінарних темпоральних опозицій. Метою розвідки є виявити особливості вживання бінарних темпоральних опозицій «теперішнє :: минуле», «теперішнє :: майбутнє», «минуле :: майбутнє» в американському передвибор-

чому дискурсі та з'ясувати аксіологічне навантаження темпоральних концептів, які утворюють ці опозиції.

В американському передвиборчому дискурсі концепт PAST здебільшого експлуатується для об'єктивації концептів PRESENT, FUTURE в опозиціях «теперішнє :: минуле», «минуле :: майбутнє», а концепт PRESENT – для моделювання майбутнього в опозиції «теперішнє :: майбутнє». Отже, основними бінарними темпоральними опозиціями є «теперішнє :: минуле», «теперішнє :: майбутнє», «минуле :: майбутнє».

Негативне теперішнє об'єктивується частіше, ніж позитивне. Негативна реалізація концепту PRESENT базується здебільшого на сучасній суспільно-політичній ситуації, відштовхуючись від того, що було в минулому. В американському передвиборчому дискурсі опозиція «теперішнє :: минуле» має здебільшого негативне навантаження, тобто вона набуває вигляду «негативне теперішнє :: негативне минуле»:

The cost of business is rising, the cost of food and other essentials is rising, the whole cost of living is rising. What isn't rising is the value of your paychecks and the rate of America's economic growth. Back in the 1970's, they used to call this "stagflation". And it feels the same today... (John McCain. Remarks at Fresno State University. June 23, 2008).

Для характеристики економічних проблем сучасності автор використовує термін з минулого – «стагфляція» – який характеризував економічний стан країни у 70-их роках ХХ століття. Хоча теперішнє не можна назвати стагфляцією, сам термін нагнітає ситуацію і, отже, підсилює негативну оцінку стану в державі.

Для порівняння «теперішнє :: минуле» вибираються найбільш вагомі і тривожні моменти в житті суспільства, які часто супроводжуються цифрами для того, щоб зробити повідомлення фактичним і аргументованим:

When the President took office 32 million people were on food stamps. Today 47 million people are on food stamps (Mitt Romney. Mitt Romney in Joint interview of Obama and Romney on Univision. September 19, 2012).

Індикатором негативного стають талони на харчування (*food stamps*), які відображають кількість бідного населення у країні. Завдяки кількісним даним стає зрозумілим, що сучасне ще гірше, ніж минуле.

Інколи порівнюються не окремі аспекти суспільно-політичного життя, а цілий період, який охоплює теперішнє чи минуле:

But I think if they take a look at the last four years, they will conclude we are not better off than we were four years ago and that means that they will support me (Mitt Romney. Fox News Channel's interview with Mitt Romney. September 07, 2012).

Як бачимо, *the last four years*, що репрезентують у цій ситуації теперішнє, нічим не кращі за ситуацію *four years ago*, яку розглядають як минуле. Так автор показує, що не відбулося ніяких змін на краще, що

повинні мати місце згідно із загальноприйнятою практикою в американському суспільстві, за якої з часів Великої депресії кожен президент в кінці свого терміну міг сказати із задоволенням, що ситуація «краща сьогодні, ніж чотири роки тому»:

It's the genius of the American free enterprise system – to harness the extraordinary creativity and talent and industry of the American people with a system that is dedicated to creating tomorrow's prosperity rather than trying to redistribute today's. That is why every president since the Great Depression who came before the American people asking for a second term could look back at the last four years and say with satisfaction: “you are better off today than you were four years ago” (Mitt Romney. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Tampa, Florida. August 30, 2012).

У дискурсі окремих кандидатів трапляється опозиція «теперішнє :: минуле» із позитивним відтінком, а саме: «позитивне теперішнє :: негативне минуле», тобто реалізується загальноприйнята практика «*you are better off today than you were four years ago*» (ви живете сьогодні краще, ніж чотири роки тому):

Al Qaida has been decimated. Usama bin Laden is dead. We are safer than we were 4 years ago (Barack Obama. Remarks at a Campaign Rally in Bristow, Virginia. November 3, 2012).

Потрібно зауважити, що така опозиція використовується переважно в дискурсі одного кандидата – Барака Обами – який водночас є чинним президентом. Порівняння теперішнього із негативним минулим дають змогу політику показати ті зміни на краще, що відбулися за період його правління, і в такий спосіб реалізувати стратегію самопрезентації. Автор у своїх виступах не просто стверджує, що теперішнє краще за минуле, а детально розповідає про досягнення, виокремлюючи кожен аспект і порівнюючи його з минулим. Порівняння стосуються безпеки країни (*We are safer than we were 4 years ago*), освіти (*As I said, we have made sure that millions of young people are able to get an education that they weren't able to get before* (Barack Obama. Presidential Debate in Hempstead, New York. October 16, 2012)), безробіття (*We were losing 800,000 jobs a month. Now we've added more than 5 million new jobs, more manufacturing jobs than any time since the 1990s* (Barack Obama. Remarks at a Campaign Rally in Athens, Ohio. October 17, 2012)), економіки (*Today America is less dependent on foreign oil than at any time in two decades* (Barack Obama. Remarks at a Campaign Rally in Athens, Ohio. October 17, 2012)). Політик активно використовує цифри і дати, щоб зробити свій дискурс фактичним, аргументованим і, відповідно, правдивим та переконливим.

Проте опозиція «позитивне теперішнє :: негативне минуле» експлуатується політиком тільки під час передвиборчої боротьби у 2012

році, коли він був президентом, який балотувався на другий термін. У дискурсі Барака Обами 2008 року ця опозиція відсутня, натомість використовується опозиція «негативне теперішнє :: негативне минуле»:

*You know from your own lives that **we're not better off than we were eight years ago**. Back then, you were paying about \$1.50 for gas. Today, you're paying around \$4 a gallon. Back then, you were paying \$875 a year on electric bills. Today, you're paying more than \$1,100. Back then, you were paying about \$900 for heating oil to get you through the winter. This winter, you're likely to pay nearly \$2,500 (Barack Obama. Remarks at a Town Hall in Elkhart, Indiana. August 6, 2008).*

Отже, у бінарній опозиції «негативне теперішнє :: негативне минуле» негативне навантаження концептів PAST і PRESENT реалізує стратегію дискредитації опонента. Опозицію «позитивне теперішнє :: негативне минуле» використовує кандидат-президент для реалізації стратегії самопрезентації.

Бінарна опозиція «теперішнє :: майбутнє» є найбільш експлуатованою в передвиборчому дискурсі. Це зумовлене тим, що людина схильна віддавати сучасній події більше уваги, ніж минулим подіям, а майбутнє – це результат теперішньої передвиборчої кампанії. Порівняння «теперішнє :: майбутнє» теж відбувається із залученням позитивних і негативних аспектів. В американському передвиборчому дискурсі основною є бінарна опозиція «негативне теперішнє :: позитивне майбутнє», яка відображає ідею «майбутнє буде кращим, ніж теперішнє»:

*We know our **future is better and brighter than these troubled times** (Mitt Romney. Remarks in Novi, Michigan Following the Michigan and Arizona Primaries. February 28, 2012).*

Автор не лише висловлює впевненість, що майбутнє краще, а й одночасно оцінює теперішнє як негативне, називаючи його неспокійним часом (*troubled times*). Використання форми теперішнього часу (Present Simple) для вербалізації концепту FUTURE додає переконливості твердженню, яке звучить так, ніби автор уже впевнений, що прийдеши буде краще, ніж сучасне.

Апелюючи до позитивного майбутнього, політики відштовхуються від проблем сучасності. Це дає можливість показати, що вони хочуть виправити невдачі і помилки чинної влади:

*They're going to make a good decision and we're going to be able to **solve the big problems that we face** (Barack Obama. Saddleback Presidential Forum, Sen. Barack Obama, John McCain; Moderated by Rick Warren. August 16, 2008).*

*Unemployment has been above 8 percent for 42 straight months. We will put Americans back to work! Half of recent college graduates can't find work or a job that matches their skills. **We'll get good jobs for our kids.***

Nearly one out of six Americans are in poverty today. This is a disgrace we will end (Mitt Romney. Remarks In Chillicothe, Ohio. August 14, 2012).

Говорячи про майбутнє, кандидати часто називають винуватців у проблемах сучасності, реалізуючи стратегію дискредитації опонента:

And President Obama has amassed five trillion dollars of debt – nearly as much debt held by the public as all other Presidents combined. We will end this moral failure (Mitt Romney. Remarks In Chillicothe, Ohio. August 14, 2012), – а також залучають народ до участі у створенні майбутнього, кращого за теперішнє:

And I'm asking you to join in the fight for our freedom and ensure that tomorrow will be better than today (Mitt Romney. Remarks in Boston, Massachusetts Following the "Super Tuesday" Primaries and Caucuses. March 6, 2012). У такий спосіб, викриваючи винних у невдачах сьогодні, залучаючи людей до створення світлого майбутнього, політик намагається стати ближчим до народу і завоювати довіру електорату.

Отже, порівняння в межах опозиції «теперішнє :: майбутнє» переважно супроводжується висвітленням негативних сторін сучасності й апеляцією до кращих прийдешніх днів і має вигляд «негативне теперішнє :: позитивне майбутнє». Така опозиція реалізується в межах стратегій дискредитації сучасної влади і самопрезентації кандидата. Особливо часто вона використовується у період передвиборчої боротьби 2012 року, коли одним із кандидатів був чинний президент Барак Обама і його супернику – Мітту Ромні – доводилося дискредитувати Барака Обаму не лише як опонента у виборах, але і як чинну політичну владу.

Показовим є вживання темпоральної бінарної опозиції «минуле :: майбутнє»:

So make no mistake: the choice in this election is not between regions or religions or genders. It's not about rich versus poor; young versus old; and it is not about black versus white. It's about the past versus the future (Barack Obama. Remarks in Denver: "The Past Versus the Future". January 30, 2008).

Вживання опозиції «минуле :: майбутнє» відображає один із мотивів людських вчинків – прагнення до вдосконалення, до кращого майбутнього. Тому майбутнє завжди уявляється кращим, незважаючи на те, яким було минуле:

We make the future better than the past (John McCain. Remarks Claiming the Republican Presidential Nomination Following the Ohio, Rhode Island, Texas, and Vermont Primaries. March 4, 2008).

Розглянемо фрагмент:

And we can make the future of this region even better than the best days of the past (John McCain. Remarks on Day Two of the "Time For Action Tour" at Youngstown State University, in Youngstown, Ohio. April 22, 2008). У цьому прикладі позитивне минуле, а саме *the best days of the*

past, додає майбутньому рис досконалого, ідеального суспільства, яке є «кращим», ніж «найкраще». Зосереджуючи увагу слухачів тільки на хорошому, автор маніпулює емоціями виборців, викликає позитивні відчуття, що дає змогу завоювати їх прихильність.

Протиставлення «негативне минуле – позитивне майбутнє» здебільшого екстраполюється на політичні сили: попередня влада – погана, наступна – краща:

I'll crack down on China. President Bush didn't. I'm going to get us to a balanced budget. President Bush didn't... And President Bush had a very different path for a very different time. My path is designed in getting small businesses to grow and hire people (Mitt Romney. *Presidential Debate in Hempstead, New York. October 16, 2012*).

Опозиція «негативне минуле :: позитивне майбутнє» використовується кандидатами і для дискредитації опонента:

And yet, John McCain refuses to learn from the failures of the Bush years. Instead of offering an exit strategy for Iraq, he's offering us a 100-year occupation. Instead of offering an economic plan that works for working Americans, he's supporting tax cuts for the wealthiest among us who don't need them and aren't asking for them. Senator McCain is embracing the failed policies of the past, but America is ready to embrace the future (Barack Obama. *Remarks in Charleston, West Virginia: "The Cost of War". March 20, 2008*). Барак Обама розповідає, що Америка готова до майбутнього, тоді як його опонент пропагує «невдалу політику минулого», яка характеризується помилками в зовнішньополітичній і економічній сферах. Говорячи про суперника, автор стверджує, що президент повинен сміливо зустріти загрози з майбутнього, а не хапатися за ідеї з минулого: *We need a President who can face the threats of the future, not keep grasping at the ideas of the past* (Barack Obama. *Address Accepting the Presidential Nomination at the Democratic National Convention in Denver: "The American Promise". August 28, 2008*). Незважаючи на негативне навантаження словосполучення *загрози з майбутнього (the threats of the future)*, майбутнє у цій ситуації краще за минуле.

Отже, опозиція «минуле :: майбутнє» апелює до майбутнього, яке є кращим, ніж минуле. Аспекти «позитивне», «негативне» виконують здебільшого емоційну функцію. Негативне минуле переважно посилює контраст між минулим і майбутнім та використовується для реалізації стратегії дискредитації політичних сил.

Окрім бінарних темпоральних опозицій, складниками яких є основні часові плани «минуле», «теперішнє» і «майбутнє», спостерігаємо протиставлення і в межах одного концепту, а саме концепту FUTURE. Темпоральний план майбутнього відображає час, який ще не настав, що дає можливість для створення різних варіантів майбутнього.

Як показує аналіз, усі заходи, спрямовані на досягнення кандидатами поставлених завдань у майбутньому, розподіляються в межах протиставлення «негативне майбутнє :: позитивне майбутнє». Наприклад:

*We can watch other countries create the industries and the jobs that will fuel our future, and leave our children a planet that grows more dangerous and unlivable by the day. Or we can choose **another future**. We can see shuttered factories open their doors to manufacturers that sell wind turbines and solar panels that will power our homes and our businesses. We can watch as millions of new jobs with good pay and good benefits are created for American workers, and we can take pride as the technologies, and discoveries, and industries of the future flourish in the United States of America. We can lead the world, secure our nation, and meet our moral obligations to future generations (Barack Obama. Remarks in Lansing, Michigan August 4, 2008).*

Спочатку мовець створює картину поганого майбутнього, а потім звертається до «іншого», хорошого, майбутнього. Акцент робиться на суб'єкті дії – інклюзивному *ми*, яке позначає політика і його електорат. Залучаючи людей до участі у виборі майбутнього, автор робить ставку на виборі позитивного варіанта. Це дає йому можливість викликати у свідомості виборців образ забезпеченого, процвітаючого майбутнього, невід'ємною частиною і творцями якого стають і люди, і кандидат.

Бінарна опозиція «негативне майбутнє :: позитивне майбутнє» стає засобом не лише самопрезентації автора, а й дискредитації опонента. Два протилежних «варіанти» майбутнього закріплені за кандидатами так, що автор дискурсу асоціюється з хорошим майбутнім, а його опонент – з поганим:

I will keep taxes low and cut them where I can. My opponent will raise them. I will open new markets to our goods and services. My opponent will close them. I will cut government spending. He will increase it. My tax cuts will create jobs. His tax increases will eliminatethem. My health care plan will make it easier for more Americans to find and keep good health care insurance. His plan will force small businesses to cut jobs, reduce wages, and force families into a government run health care system where a bureaucrat stands between you and your doctor (John McCain. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Saint Paul. September 4, 2008).

Моделюючи опозитивні варіанти майбутнього, політик використовує два різних суб'єкти дії – *I* (автор) і *my opponent* (суперник автора у передвиборчій боротьбі), що з самого початку орієнтує слухача на порівняння. Суб'єкт дії *I* знизить податки, відкриє нові ринки збуту, зменшить урядові витрати, створить робочі місця, покращить страхову медицину, *my opponent* – підвищить податки, закрий ринки, збільшить урядові витрати, зменшить кількість робочих місць, ускладнить систему

медицини. Орієнтуючись на актуальні соціальні й економічні потреби, автор використовує одночасно різні комунікативні ходи – обіцянки і попередження. Він обіцяє, що зробить майбутнє кращим, і попереджає, що його опонент погіршить ситуацію в країні.

У наступному фрагменті мовець ще більше конкретизує ситуацію. Окрім обіцянки і попередження, він відразу ж вказує на умову формування позитивного і негативного майбутнього – голос за конкретного кандидата – і вже називає свого суперника. Таке оформлення повідомлення робить його простішим для сприйняття і легшим для аналізу, дає слухачеві уже готове рішення і спонукає до вибору чи ігнорування певного кандидата. Голос, відданий за автора (*мене*), гарантує процвітаюче майбутнє, а за опонента (*Барака Обаму*) – ставить розвиток країни під загрозу:

A vote for me will guarantee immediate pro growth action: tax cuts for America's hard working families, strong support for small businesses which are the back bone of our economy, and an end to pork barrel spending in Washington. A vote for Barack Obama will guarantee higher taxes, fewer jobs and an even bigger federal government. These policies will deepen our recession. A vote for me will guarantee that the forces that have brought down our economy will be out of business. A vote for Barack Obama will leave this country at risk during one of the most severe challenges to America's economy since the Great Depression (John McCain. Remarks in Columbus, Ohio. September 28, 2008).

Отже, використання бінарних темпоральних опозицій із залученням часових планів «минуле», «теперішнє», «майбутнє» виконує допоміжну функцію об'єктивації темпоральних концептів. Порівняння різних темпоральних перспектив відбувається в межах протиставлення «позитивне :: негативне², що дає можливість чіткіше і точніше відобразити певні аспекти одного з концептів, робить його завершеним і конкретизованим. Окрім того, автори дискурсу використовують бінарні темпоральні опозиції з метою реалізації комунікативних стратегій.

Отже, серед бінарних темпоральних опозицій «теперішнє :: минуле», «теперішнє :: майбутнє», «минуле :: майбутнє» найбільш експлуатованими в передвиборчому дискурсі є опозиції, до складу яких входить темпоральна перспектива «майбутнє», а саме: «теперішнє :: майбутнє» і «минуле :: майбутнє», що пояснюється однією з мотивацій учинків людини – прагненням до кращого майбутнього. Майбутнє у цій ситуації є результатом теперішньої передвиборчої кампанії, в умовах якої актуалізуються вищезгадані опозиції. Це пояснює використання порівняння і в межах самого майбутнього, темпоральний план якого дає можливість для створення різних варіантів майбутнього. Порівняння різних часових перспектив відбувається паралельно із висвітленням негативних і позитивних аспектів і реалізує ту чи іншу стратегію.

Література

1. Benoit W.L. The Functional Theory of Political Campaign Discourse [Електронний ресурс] / W.L. Benoit. – Режим доступу: http://folius.narod.ru/vol_18_benoit.htm
2. Barack Obama. 2008 Presidential Election Speeches and Remarks [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.presidency.ucsb.edu/2008_election_speeches.php?candidate=44&campaign=2008OBAMA&doctype=5000
3. Barack Obama. 2012 Presidential Election Speeches and Remarks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.presidency.ucsb.edu/2012_election_speeches.php?candidate=44&doctype=1157
4. Presidential Debates [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.presidency.ucsb.edu/debates.php>
5. Presidential Nomination Acceptance Speeches [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.presidency.ucsb.edu/nomination.php>
6. John McCain. 2008 Presidential Election Speeches and Remarks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.presidency.ucsb.edu/2008_election_speeches.php?candidate=68&campaign=2008MCCAIN&doctype=5000
7. Mitt Romney. 2012 Presidential Election Speeches and Remarks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.presidency.ucsb.edu/2012_election_speeches.php?candidate=79&campaign=2012ROMNEY&doctype=5000

*Стаття надійшла до редакційної колегії 12.05.2018 р.
Рекомендовано до друку д.пед.н., професором Гошиликом В. Б.*

**PECULIARITIES OF THE BINARY TEMPORAL
OPPOSITIONS IN ELECTION DISCOURSE**

O. I. Bilyk, N. Ye. Pyliachyk

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;

English Philology Department;

76018, Ivano-Frankivsk, 57 Shevchenka Str., 57; e-mail: inst@pu.if.ua

The research reveals the peculiarities of the binary temporal oppositions in the American election discourse. The temporal concepts that make up the binary oppositions “present :: past”, “present :: future”, “past :: future” are discussed. The analysis of the concepts PAST, PRESENT, FUTURE is accompanied by emphasizing the positive/negative aspects of the past, present and future, due to implementing various strategies in election discourse.

Key words: *election discourse, binary oppositions, temporal concept.*